

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Directorivm Inqvisitorvm F. Nicolai Eymerici Ordinis Prædicatorum

Nicolaus <Eymericus>

Venetiis, 1607

Quaestio 10. An Inquisitores ex mera pr[a]elatorum suorum voluntate
remoueri queant.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13589

penitus transferre, ipsiſq; q̄ ſuperſedeant iniu- gere, alioſque ſubſtituere, cum expedire videri- tis, licite, ac libere valeatis: & in eo ſi contra ven- nerint, ceſſuram eccleſiaſticam exercere: ac qui- libet Prior Prouincialis, vel eius Vicarius eiſde ordinis in ſua Prouincia, citra Fratres ipſius ordi- nis, quibus ab eadem ſede familia cotingeret in illa committi, facere poſſit.

COMMENT. LVIIII.

Circa remouendos Inquiſitores tria potiffimū ſunt tractanda. Primum, quis poſſit eos remo- uere, de quo in hac quaſtione diſſeritur: Alterum, quibus ex cauſis poſſint remoueri, quo tractatur q. 10. & 12. Tertium eſt, quis poſſit remouere Inqui- ſitoris Commiſſarios ſeu Vicarios, de quo agitur q. 17. De duobus poſtremis ſuis locis dicetur: nūc de primo videamus.

Optimo conſilio hac tractat Eymericus. nam cū remouere Inquiſitorem a tanto officio, et dignitate ſit valde odioſum, iure dubitatur à quo poſſit remo- ueri. & plane niſi auctoritate Pōriſſicā cautum eſ- ſet, vt Magiſtri Generales, & Prouinciales, aut alij quibus id ius datum eſt, poſſent eos remouere, ſolus id Papa facere poſſet.

Quantum vero attinet ad hoc priuilegium, quod hoc loco citat Eymericus, cuius initium eſt: Virtute conſpicuos, id nobis nondum contingit videre, nec circumfertur in impreſſis ordinis Fratrum Pre- dicatorum priuilegijs: ſunt tamen alia, quæ nos vi- dimus in inquiſitione Bononiensī eiusdem roboris Innocentijs III. quod incipit: Licet ex omnibus, ſit aliud eiſdem, quod incipit: Odore ſuaui. Quod etiam ipſum cōtinetur in priuilegijs Clemētis III. & Alexandri III. miſſis ad Magiſtrum Prouin- cialem ordinis Minorū, quæ habuimus ex bibliothe- ca Illuſtriſſimi Felicijs Peretti Cardinalis de Mō- te alto, quo loco in eo reſcripto quod incipit, Licet ex omnibus, hæc ſunt verba: Si vero quemquam eorundem Inquiſitorū, ex cauſa videris aliquan- do amouendum, alium illo amoto ſubſtituas pari potestate functurū, quoties id faciendū, delibera- tione cū diſcretis Fratrib. præhabita, tibi vel Vi- cario tuo te abſente, viſū fuerit expedire. hæc ibi egerorū reſcriptorum de hac re eadē eſt ſententia.

Atq; hæc quidem ante EymERICI tempora, poſt EymERICUM vero annis ferme ceterum, SIXTUS III. anno Domini MCCCCLXIX. idē renouauit in bul- la aurea incipiente: Sane Prædicatorum, & Mi- norum. S. & ſi in aliquo, quæ habetur in libro pri- uilegiorum ordinis Prædicatorum fol. 163. pag. 2.

Propterea autem, vt credo, his prælatiſ data eſt facultas remouendi Inquiſitores: quoniam facilius ipſi intelligunt quando remouere expediat, cū ſuos quiſque cognoſcant Fratres, & cuiuſque notas ha- beat vires, & an ſufficiant ad tantum officij exer- cendum: hæc enim non tam facile intelligeret ſupre- mus Pontifex. verum non temere ac pro libero vo- luntatis arbitrio remouere poſſunt Inquiſitores, ſed ex cauſa, vt paulo poſt aperiam.

Hodie nulla ſunt horum prælatorum partes in remouendis Inquiſitoribus, nam Reuerendiſſ. Domi- ni Cardinales Inquiſitores Generales in vniuerſa repub. Chriſtiana, ex cauſa, re maturè cognita (vt

A decet) Inquiſitores remouent, mutant, ac de vno, cum expediat, ad alium locum transferunt. *rel. r. p. c. 596. com. 12. fac.*

QVÆSTIO X.

An Inquiſitores ex mera prælato- rum ſuorum voluntate remo- ueri putant.

Ecima quaſtio eſt: Vtrum præſiden- tes ordinum Prædicatorum, & Mi- norum poſſint Inquiſitores ſuorū ordinum ab officio remouere vo- luntate libera abſq; cauſa legitima

atque iuſta?

Reſpondemus, q̄ non mera & libera volun- tate, ſed exigente cauſa rationabili, legitima, at- que iuſta. Ita habetur ſupra quaſt. proxima, in clauſula priuilegiorum prædicatorum ordinis al- legata, vbi dicitur ſic: Tu fili Magiſter, cuiq; ſue ceſſores remouere, ac reuocare, penitusq; tranſ- ferre, ipſiſque quod ſuperſedeat in iungere, alioſ que ſubſtituere, cū expedire videritis, licite & li- berè valeatis. In hoc, quod dicit: cum expedire videritis: iudicium dicit & iuſtitiam, & non vol- untatē merā. Et in c. Nolentes, de hære. in Cle- men. loquendo de Inquiſitoribus & Commiſſa- rijs pecunias extorquentib. committitur præla- tiſ eorum, & dicitur ſic: Qui equidem prælati In- quiſitores & Commiſſarij prædictos, reos inde repertos, ab officijs amouere, & amotos alijs pu- nire debite, ſeu corrigere teneantur. Videant ta- mē prælati glo. Ioannis And. Pauli, & Gézelli- ni, quid eſt pecunias extorquere: nam pœnas pe- cuniarias applicandas officio non prohibet, ſed illicitas exactiones, vt videbitur in fra quaſt. 104.

Relat. ſupra pag. 113.

De penis pe- cuniarijs.

COMMENT. LVIII.

D Nunc proſequitur ſecundum caput, eorum triū, que ſuperiori quaſt. circa remouendos Inquiſi- tores diximus eſſe conſideranda.

Secundum autem caput eſt: ex quibus cauſis poſ- ſint Inquiſitores remoueri: & in hac quaſtione Ey- mericus ſolum in genere docet non poſſe remoueri Inquiſitores, niſi ex cauſa iuſta, rationabili, ſed le- gitima; quod apertiffime indicant verba reſcripti à nobis citati in ſuperiori commentario.

Quæ autem ſint cauſæ legitime, & rationi con- ſentaneæ ad remouendos Inquiſitores, explicabitur à nobis in fra ſuper q. 12. Eymericus vero ſubtiliter hoc loco ex illius reſcripti à ſe citati verbis, cū ex- pedire videritis, docet cauſas hæc iuſtas, & equas eſſe debere: nam hæc verba: cum expedire, equita- tem, & iuſtitiam continent. c. non ſolum, de re- gula, lib. 6. notat. Archidiaconus in cap. cum expedi- diat, de electio. li. 6. tradit Albericus in l. 1. §. 1. ff. de aqua quotidiana & æſtina.

Rurſus hæc verba: cum vltimū fuerit expedi- re: important arbitriū boni viri, vt pulchre tradit Decius conſil. 493. nu. 17. vt vel hinc colligas, quæ vere, & ſecundum legum decreta Eymericus ſem- per loquatur.

Inquiſitores non niſi ex cauſa iuſta remouendi.

Quid ſignifi- cent hæc ver- ba, cum expe- dire videbi- tur.

Hanc

Hanc quaestionem habes etiam apud Locatum in opere iudiciali verbo, Inquisitor. S. Inquisitor non tantum nu. 3. adde Campegium apud Zanchinum tract. de here. in praefatione.

Q V A E S T I O. XI.

Mandari ne possit Inquisitoribus à suis praelatis, ut superfedeant ab executione officij.

Vndecima quaestio est: Vtrum praelati Ordinum Praedicatorum, possint mandare Inquisitoribus suorum Ordinū, superfedere quo ad certos articulos, certae personae, seu eos suspendere, ne suum officium exequantur?

R. elae. supra
g. 130.

Respondemus, quod olim sic, per clausulam privilegiorum ordinum praedicatorum in quaest. duabus supra proxime allegatam, ubi dicitur sic: Ipsi quoque superfedeant, in iungere, & cetera. Hoc licet tamen non, & bene: & hoc patet supra in secula parte, in Privilegio Alexandrini iij. Clementis iij. & Urbani iij. directo Inquisitoribus Praedicatorum, & Minorum, ubi dicitur sic: Catholice fidei, & infra: Etsi forsitan Magister, & Minister Generales, alijque Priores, & Provinciales, ac custodes, seu Guardiani aliquorum locorum vestrorum Ordinum, praetextu quorumcumque privilegiorum, seu indulgentiarum eiusdem sedis, dictis Ordinibus concessorum, aut concedendorum in posterum, vobis vel vestrum alicui, seu aliquibus iniunxerint, seu quoquomodo praeceperint, ut ad tempus vel quo ad certos articulos, certae personae in negotio superfedeatis eodem: Nos vobis universis, & singulis auctoritate Apostolica districtive inhibemus, ne ipsi obedire in hac parte, vel intendere quomodo libet praesumat: Nos enim privilegia, sed indulgentias huiusmodi (quantum ad hunc articulum) tenore praesentium revocantes, omnes excommunicationis, interdicti, & suspensionis sententias, si quas in vos, vel vestrum aliquos hac occasione ferri contigerit, irritas proflus decernimus, & inanes.

C O M M E N T. LX.

Reservat hanc Eymerci doctrinam Locatus in opere iudiciali verbo, Inquisitor. S. nota quod nu. 39. Ioannes Rojas tract. de heret. p. 2. nu. 418. & Campegium apud Zanchinum c. 31.

Hoc autem privilegium, ut praelatis suorum ordinum non teneatur obedire Inquisitores in spectantibus ad suum officium: favore fidei ipsis tributus est. nam cum Romani Pontifices sacrum Inquisitionis officium ab omni impedimento liberum, et immune constituere sapienter, & religiose decreverint, vniuque ac praecipuum impedimentum nasci potuerit à praelatis religionum, si cum Regulares Inquisitores creantur, suis praelatis obedire in suo officio tenerentur, propterea prudentissima ratione cautum fuit, ut ab eorum quo ad hoc iurisdictione eximeretur: nec praelati ordinum super Inquisitionis negotio vl-

lam habent potestatem; immo vero tamquam impeditores sancti officij acriter possent coerceri, iuxta qualitatem impedimenti, si quid eorum committerent, quae in hac quaestione recensentur, ac prohibetur illis ne faciant.

Et profecto ob eandem causam tollendorum scilicet omnium impedimentorum Pontifices summi omni aetate ac tempore varij privilegij, & praesidij sanctum Inquisitionis officium munire studuerunt, ut ex multis constitutionibus in eius favorem editis, manifeste constat.

Q V A E S T I O XII.

BAn inquisitores teneantur reddere rationem praelatis ordinis de spectantibus ad officium suum.

S V M M A R I V M.

- 1 Inquisitores subduntur praelatis ordinis in concernentibus religionem suam.
- 2 Non autem in ijs quae sunt officij Inquisitionis.
- 3 Ab Inquisitore ad praelatos ordinis non potest appellari.
- 4 Diluuntur obiecta quaedam contra praefata.
- 5 Quae sint causa legitima remouendi Inquisitorē.

Dodecima quaestio est: Vtrum praelati ordinum Praedicatorum possint mandare Inquisitoribus suorum ordinum, quatenus eis, seu Capitulo Generali, vel Provinciali reddat rationem de his, quae spectant ad eorum officium Inquisitionis prauitatis?

Respondemus quod non: Inquisitores enim, & sunt religiosi, & sunt domini nostri Papae delegati, iuxta c. Ne aliqui. de here. lib. 6. In quantum sunt religiosi suis praesidentibus, ac domino nostro Papae sunt subditi, vnde quo ad ea quae concernunt suam religionem subiecti sunt domino Papae, & etiam praesidentibus suae religionis: & ideo si Inquisitores committunt contra vota, seu regulam, aut alias obseruantias regulares, & denuntiantur, & interrogantur, & inquiruntur, tenentur veritatem dicere de his, & de alijs etiam concernentibus religionem, ut si inquiratur quid, ubi, & quantum habent, & similia, tenentur praesidentibus eorum inquirentibus reddere rationem extra de stat. mon. c. Cum ad monasterium.

E 2 In quantum vero ipsi Inquisitores sunt domini nostri Papae, & nullius alterius delegati, ut in c. Ne aliqui. de here. li. 6. soli domino nostro Papae sunt subiecti, vnde quo ad ea, quae concernunt ipsam delegationem, seu delegationis officium, in nullo subduntur eorum praesidentibus, sed soli soli domino Papae.

3 Et ideo si ipse Inquisitor indebite aliquem veraxem captum pro haereticum, vel ipsum capto videretur, talis non posset appellare ad praesidentem illius religionis, sed tantum ad dominum nostrum Papam, nec Inquisitor praesidenti suae religionis pe-